

گوشه‌ای از زندگانی دخت گرامی پیامبر اسلام

بانوی بزرگ اسلام ، دختر گرامی پیامبر (س) حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) درخشانترین چهره زنان بزرگ تاریخ ، و سرآمد بانوان جهانست . مقام برجسته انسانی ، و امتیازات ویژه خانوادگی حضرت فاطمه (ع) او را در سطحی بالاتر از تمام زنان جهان قرار داده است . او پرورش یافته مکتب نبوت ، و بزرگ شده کانون نوحید و خداشناسی می باشد . وی زیر نظر پدری چون پیامبر اسلام (س) تربیت یافت که سرور پیامبران ، و بزرگمرد جهان بشریت بود . مادر عالیقدر وی نخستین بانوی اسلام حضرت «خدیجه (ع)» می باشد که در سخت‌ترین روزهای بحرانی اسلام بیاری پیامبر (س) شرافت ، و نه تنها پیش از همه ، به آنحضرت ایمان آورد ، و در تسکین خاطر و تقویت روحی او کوشید ، بلکه ثروت سرشار خود را نیز در راه پیشرفت اسلام و گسترش دعوت توحید ، نثار کرد و تمام مشکلات ناشی از این رهگذر را بجان خرید .

سال دوازدهم

شماره ۷

شماره مسلسل ۱۳۹۹

جاری الثانی

۱۳۹۹

مرداد ماه ۱۳۵۰

زیر نظر :

هیئت تحریریه

چاپخانه حکمت - قم

۱- کافی ج ۱ ص ۴۵۸ و اعیان الشیعة ج ۲ ص ۴۳۶

۲- تاریخ یعقوبی ج ۲ ص ۲۸

بقیه از صفحه ۶
شهر منتقل گردید .

در این مدت فاطمه زهرا (ع) تحت تربیت مستقیم پیامبر قرار گرفته گوهر شخصیتی جلوه و درخشش خاصی یافت و در همه فضائل و کمالات انسانی نه تنها تمام دختران سر خود را تحت الشماع قرار داد بلکه برای همیشه بیشترین نمونه و الگوی دختر تربیت یافته مکتب پر ابراج اسلام باقی و برقرار ماند .

همسر شایسته فاطمه (ع) تنها علی (ع) بود .

خصوصیات بار و روز چشمگیر فاطمه (ع) از کسو ، و اشیا ذات برجسته خانوادگی او از سوی دیگر ، توجه همه را بسوی او جلب کرده بود و حرکت از رجال قریب ، و بزرگان و ثروتمندان آزادی و صلت با خاندان نبوت و داشتن همسری مانند فاطمه (ع) را در سر می پروراندند و گاه و بیگاه خواستگاری می کردند ولی پیامبر (ص) یا هیچکدام موافقت نمی کرد و می فرمود : تمیز بین همسر او با خدمات او من منتظر دستور حق هستم . کسانی هم که پس از پیامبر (ص) بر مسند خلافت تکیه زدند ، یکی پس از دیگری او را خواستگاری نمودند و همان جواب را شنیدند (۱)

در میان یاران پیامبر (ص) فقط یک نفر بود که همه حدس می زدند پیامبر (ص) مایل است دختر خود را به او تزویج کند و او «علی» علیه السلام بود . علی که در آن هنگام در فکر ازدواج نبود ، بشوق یاران پیامبر (ص) مایل خود را با ازدواج با فاطمه (ع) ابراز نمود حدس همه درست بود .۱- پیامبر (ص) و فاطمه (ع) هر دو با این وصلت موافقت نمودند و طی مراسم بسیار ساده و با همسری اندک که از پاسه درهم تجاوز نمی کرد (۲) گرامی ترین دختر پیامبر اسلام بیخانه علی (ع) گام نهاد . (۳) پیامبر فرمود : اگر علی بن ابیطالب نبود همه حیاک از مردان جهان ، همه شان فاطمه (ع) نبودند (۴)

بی شک پیامبر می توانست مهر شکنینی برای دختر خود قرار داده نرود و محلی برای او ترتیب دهد و چهار فرزوانی تهیه کند ، افراد زیادی منتظر یک اشاره بودند تا این نوع علوم انسانی و مطالعات علمی جامع علوم انسانی را از او دریغ نماند . اما او به همتی لازم باشد در اختیار او بگذارد ولی پیامبر (ص) جهادی که مجموع آن در حدود شصت و شش درهم بود همراه فاطمه «ع» بخانه علی «ع» فرستاد تا بر مشق و نمونه زندگی برای پیروان اسلام باشد ، و مسلمانان ، حساب ازدواج را با حساب تجارت و مبادله معلوم نکنند .

- ۱- طبقات ابن سعد ج ۱ ص ۱۱ و تذکر الخواص ص ۳۰۷ . کشف النعمة ج ۳ ص ۳۴۵
- مناقب ابن شهر آشوب ج ۱ ص ۳۴۵ .
- ۲- امین النبیمة ج ۳ ص ۵۶۳ کشف النعمة ج ۳ ص ۳۵۱ طبقات ابن سعد ج ۸ ص ۱۳
- ۳-۴ کشف النعمة ج ۳ ص ۳۵۳ و ج ۲ ص ۱۸۱ -۵ همان کتاب ج ۳ ص ۳۵۲

مادر نمونه

فاطمه زهرا «ع» در حدود هشت سال در خانه امیرالمؤمنین زندگی کرد که ثمره آن وجود فرزندی گرامی و با فضیلت مانند حسن ، حسین ، زینب و ام کلثوم «علیهم السلام» بود و در این مدت مسئولیت خطیر خود در زمینه پرورش فرزندان شایسته کامل آگاه بود او توجه داشت که فرزندان در آینده ، تمامداری و رهبری جامعه اسلامی را به عهده خواهند داشت از اینرو از همان دوران کودکی روح تقوی و پرهیزگاری را در آنها تقویت می نمود و درس عظمت و وقار کاری با آنها می آموخت . آن بانوی بزرگ ، هنگامی که فرزند خردسال خود «حسن» را بازی می داد و او را در دست خویش بالا و پایین می انداخت . چنین می گفت : **اشبهه اباک یا حسن واخلع عن الحق الرسن واعبد الهیة ذامنن و لا تقوال ذاللاحن و یا این جمله های کوتاه چهار نکته حساس را به آن کودک القا می کرد :**

- ۱- مانند پدرت شجاع و خدا پرست باش .
- ۲- از حق دفاع کن و بر ایمان باطل را از گردن آن بردار .
- ۳- خدای احسان کننده را پرستش کن .
- ۴- با افراد کینه توز دوستی مکن (۱)

فاطمه زهرا (ع) برای فرزندان خود یک مادر نمونه ، و نسبت به امیرمؤمنان همسری مهربان ، و در زمینه ایمان و خدانشناسی وعظ و توبیخ و تادیب ، بی نظیر بود . او شدیدی دلسوز و مهربان بود که کارهای خانوار را با خدمتگزار خود تقسیم نموده بود ، کارخانه داری را یک روز او انجام می داد و در وقتیکه به همه خدمتگزاران می گفت : **«عایشه»** یا آنکه چندان به دختر پیامبر (ص) علاقه مند نبود . می گوید : **«هیچکس در فضیلت و شخصیت جز پیامبر (ص) برتر از فاطمه (ع) نبود» (۲)**

فاطمه زهرا (ع) از دوران کودکی بیوسته با حوادث و تندبادهای سهمگین زندگی مواجه بود . در دیدگاه های غم انگیز یکی پس از دیگری در صحنه زندگی او پدید می آمد و قهارانده بر صفحه قلب او افقاندن خاطرش را آفریده و آورده می ساخت . از دست دادن مادر و محرومیت از آغوش پر مهر او در سنین کودکی ، مشاهده آزارها و فشارهای شدید بت پرستان مکه نسبت به پیامبر (ص) و پیروان آنحضرت در مسکه و صحنه های دلخراش دیگر در مدینه و بالاخره رحلت پدر . چهره یابش پیامبر در سال یازدهم هجری ، که هنوز فاطمه (ع) به بیست سالگی نرسیده بود از انهمترین حوادث ناگوار زندگی آن بانوی بزرگ میباشد .

- ۱- و لی این رویدادهای خرد کننده که می توانست هر فرد عادی را از پای در آورد و نیروی
- ۱- پیاد ج ۴۲ ص ۲۸۶
- ۲- فاطمه دختر محمد نوشته سید جعفر شهیدی ص ۴۸
- ۳- امین النبیمة ج ۳ ص ۵۶۷ .

استقامت او را درهم بشکنند، نه تنها فاطمه زهرا (ع) با التماس هدایای پندارجمند خود باز نداشت، بلکه روزی روزی بر مهر و استقامت او افزوده می‌شد.

از ایفرویس از رحلت پیامبر (ص) که دیگر گونهای عمیق در جامعه اسلامی پدید آمد، و حکومت اسلامی المحور اصلی خود منحرف گشت، در مبارزه با حکومت باطل و احقاق حق امیر مؤمنان (ع) نقش بسیار مهم ایفا نمود زیرا او حتی نزد اشخاصی عم که پنهانی از امیر مؤمنان (ع) گرفته خاطر بودند، دارای احترامی فوق‌العاده بود (۱) یاران پیامبر (ص) از آنحضرت شنیده بودند که: «فاطمه بارة من منست هر کس او را بیازارد سر آورده است» (۲) و نیز فرموده بود: «خشودی فاطمه مایه خشودی خدا و خشم او موجب خشم خداست» (۳) فاطمه زهرا (ع) با توجه باین موقعیت حساس برای دفاع از حریم اسلام مبارزه را آغاز نمود و احتیاجها و مذاکرات الهی با خلیفه وقت بسط آورد در این راه سمات فراوانی را تحصیل نمود ولی چون هیچکدام را مؤثر ندید در اجتماع بزرگ مسلمانان در مسجد پیامبر (ص) سخنرانی نمود و فوق‌العاده پرشور و مهیجی (از پشت پرده) ایراد نمود که در عالیترین درجه فصاحت و شجاعتی قرار داد و طی آن حقایق بسیار و خدمات پیامبر (ص) و مقام اهل بیت را بیان نموده خلیفه اول را استیضاح نمود آن جمعیت انبوه را يك پارچه به گریه و ناله واداشت (۴)

باید توجه داشت که آنچه فاطمه (ع) آن روزی خواست در مجمع هنگامی طرح کند، تبهادفاع از حق شخصی خود و شکایت از تصرف «فولک» نبود، بلکه فاطمه (ع) از آن نطق آتشین نظر بر مردم نرو و دقیق تری داشت. او در خواست مسلمانان را متوجه مواقف و خیم پشت پارتن به دستورهای خدا و پیامبر (ص) سازد و آنان را از هر گونه انحراف از روش پیامبر (ص) بر حذر دارد.

او بزرگتر از آن بود که به مردم شکایت کرده از آنها دادخواهی کند که چرا بان و حورش بجهای وی را گرفته اند؟ (۵)

سر انجام شرینهای خرد کننده روحی و جسمی که بر آن بانوی بزرگ وارد شده بود، کار خود را کرد و اندکی پس از رحلت پیامبر (ص) او بزرگت از اینجهان برست.

بسیاری از گوشه‌های زندگانی پر از اخبار دختر پیامبر (ص) بر ما میهم مانند سلمات ولی از همه مهمتر ناشناخته ماندن آرامگاه اوست. و این، با عقاید ما مشی: اهل پرورد زهرا (ع) حکایتها دارد و سند زنده ای است از خشم و نارضالی او از حکومتی که بنام جانشینی پیامبر (ص) روی کار آمده!

۱- فاطمه دختر محمد (ص) س ۴۷.

۲- كشف النمة ج ۲، ص ۲۴ و مناقب ج ۳، ص ۳۲۲.

۳- كشف النمة ص ۱۴ مناقب ص ۲۲۵ تذکرة النواص ص ۳۱۰ و قریب این مضمون

صحيح بخاری

۴- احتجاج طبرسی ص ۶۳. ۵- فاطمه دختر محمد ص ۶۹.